

5 nước ký công ước mang tính bước ngoặt về quy chế Biển Caspian

06:25 13/08/2018

Tại Hội nghị thượng đỉnh vùng Caspian lần thứ V, diễn ra ngày 12/8 tại thành phố Aktau (Kazakhstan), các nhà lãnh đạo của 5 nước vùng Biển Caspian (gồm Azerbaijan, Iran, Kazakhstan, Nga và Turkmenistan) đã ký công ước mang tính bước ngoặt về quy chế Biển Caspian nhằm làm giảm căng thẳng khu vực cũng như mở đường cho các dự án thăm dò, khai thác dầu mỏ và khí đốt.

Năm nhà lãnh đạo tại Hội nghị thượng đỉnh vùng Caspi lần thứ V. (Ảnh: RIA Novosti)

Quy chế Biển Caspian giàu khoáng sản, thực chất là hồ nước khép kín lớn nhất thế giới, được quy định trong thỏa thuận giữa Iran và Liên Xô trước đây vốn là 2 nước duy nhất có lối ra biển Caspian.

Sau khi Liên Xô tan rã, từ năm 1996, 5 nước trên đã tiến hành đàm phán về quy chế mới cho vùng biển này. Quy chế mới quy định phân chia vùng đáy biển thành các khu vực, còn vùng nước chia thành các vùng nội địa và vùng khu vực,

vùng đánh cá và vùng nước chung.

Quy chế cũng định ra ranh giới của vùng trời trên Biển Caspian.

Ngoài ra, văn kiện cũng cấm các lực lượng không quân không thuộc 5 nước trên hiện diện tại vùng Biển Caspian.

Ngay sau khi công ước được ký kết, toàn bộ 5 nhà lãnh đạo khu vực đã lên tiếng hoan nghênh, đồng thời coi đây là một sự kiện lịch sử.

Nhà lãnh đạo Nga Vladimir Putin đã gọi Hội nghị thượng đỉnh của các nước Caspi lần thứ V là một cuộc họp mang ý nghĩa kỷ nguyên.

"Hội nghị về tình trạng pháp lý của Biển Caspi, được chuẩn bị trong hơn 20 năm đàm phán, thiết lập quyền và trách nhiệm của các quốc gia về số phận của Biển Caspi, thiết lập các quy tắc rõ ràng cho việc sử dụng và khai thác chung", ông Putin nói.

Tổng thống Nga nhấn mạnh rằng công ước được ký kết và thông quan dựa trên sự đồng thuận cao từ tất cả các bên.

"Điều quan trọng là quy ước điều chỉnh rõ ràng các vấn đề phân định, nguyên tắc vận chuyển và đánh bắt, sửa đổi các nguyên tắc tương tác quân sự-chính trị của các quốc gia, đảm bảo việc sử dụng Biển Caspi chỉ nhằm các mục đích hòa bình và không cho phép hiện diện của lực lượng vũ trang các quốc gia ngoài khu vực", ông Putin nói thêm.

Công ước là tài liệu mang ý nghĩa lịch sử, đã được các quốc gia khu vực biển Caspi bàn thảo trong suốt 22 năm qua, từ năm 1996, quy định phân chia vùng đáy biển thành các khu vực, còn vùng nước chia thành các vùng nội địa và vùng khu vực, vùng đánh cá và vùng nước chung.

"Vận chuyển, khai thác thủy sản, nghiên cứu và lắp đặt đường ống dẫn nhiên liệu, khí đốt đều phải thực hiện tuân theo các quy tắc đã được các bên ký kết. Đối với các dự án có quy mô lớn bắt buộc phải xem xét tới yếu tố môi trường", cơ quan báo chí Tổng thống Nga nói trích dẫn nội dung Công ước.

Tổng thống Iran Hassan Rouhani dù coi đây là "một văn kiện lớn," theo đó, đưa Biển Caspian chỉ thuộc về các nước trong vùng, song thừa nhận công ước chưa thể giải quyết toàn bộ bất đồng giữa các nước trong khu vực.

Theo ông, việc phân định đáy biển - vốn là nguyên nhân gây bất đồng nhất, sẽ

đòi hỏi các bên tiếp tục bàn thảo và đưa ra được các thỏa thuận riêng rẽ.

Đây là lần thứ 5 hội nghị thượng đỉnh 5 nước vùng Biển Caspian diễn ra kể từ năm 2002. Sau khi Liên Xô tan rã, đã có hơn 50 cuộc gặp cấp thấp hơn giữa các nước trong vùng.

Biển Caspi là “biển hồ” lớn nhất trên thế giới tính về cả diện tích và thể tích. Diện tích mặt nước là 371.000 km² và thể tích 78.200 km³. Vì không tiếp giáp với đại dương nên xét về vị trí địa lý đây đúng là một hồ nước tuy được gọi là biển. Biển Caspi nằm giữa Nga ở bờ phía Bắc và Iran ở bờ phía Nam. Đông Tây giáp các nước Turkmenistan, Kazakhstan và Azerbaijan.

H.An (T/h)